

Juryrapport Kunstliefdeprijs 2023

De Kunstliefdeprijs. Een sympathieke en waardevolle stimuleringsprijs die in 2012 voor het eerst is uitgereikt en voortkomt uit de Kerkhofprijs en de Van Dokkum Prijs. De prijs is voor een kunstenaar uit de provincie Utrecht – of lid van Kunstliefde – die in het jaar voorafgaand aan de uitreiking van de prijs, werk heeft tentoongesteld bij Kunstliefde.

En een kunstenaar – ik citeer uit de akte van oprichting – “wiens oeuvre een zeer hoogwaardige ontwikkeling heeft laten zien of waarvan dat verwacht mag worden”.

Aan ons – jury van de Kunstliefdeprijs 2023 – namelijk Imke Ruigrok - Freelance curator van o.a. Amsterdam Museum en Kunstmanifestatie CareFull; Peter-Paul van der Houven - oprichter van stichting Art Forever en, ik, Cathelijne Dapiran – kunsthistoricus, voormalig galeriehouder en bestuurslid van Art Utrecht, de eervolle en interessante opdracht om te komen tot een winnaar.

We bezochten de tentoonstellingen van het afgelopen jaar, kwamen bijeen en bespraken aan de hand van zelfgemaakte foto's en online informatie de kunstwerken die ons opvielen of bijbleven.

Uit een longlist volgde een shortlist met 3 genomineerden, namelijk:

1. Anne Silverstrand Forest
2. Martyna Pekala
3. Benjamin Pompe

Anne Silverstrand Forest

In de ruim 12 jaar dat Anne Silverstrand Forest nu werkt, heeft ze een waar oeuvre opgebouwd van intrigerende schilderijen en sculpturen van mythische mens/dier-achtige schepsels. Ook in de Kunstliefde tentoonstelling 'Glijdende Maskers' waren er fraaie portretten, zowel schilderijen als sculpturen, waar de Kunstliefdeprijs-jury erg van onder de indruk was.

Wie zijn die mythische figuren, wat vertellen ze? Ze lijken wel van een andere wereld te komen, sommigen lijken mannelijk noch vrouwelijk.

Zoals altijd bij portretten zijn de ogen en het gelaat van groot belang, daar probeer je als kijker iets terug te vinden over het gevoel van dat moment. Je probeert te voelen of er overeenkomst met jou is en soms zelfs of je er rust en erkenning in vindt. En dat is typisch zoals een 'icoon moment', waar de kijker rust en erkenning probeert te vinden in de afgebeelde heilige. Anne Forest is namelijk Russisch Orthodox opgevoed en ze heeft in haar jeugd veel religieuze iconen gezien en daar inspiratie uit gehaald. Alleen nu zijn die iconen 'aardser', en net zoals zij, niet meer verbonden met een religie. Daarnaast is er grote interesse voor portretten uit de Renaissance waar je soms in het werk iets van kan terugvinden in lichaamstaal, kleding of alledaagse voorwerpen.

Het is bijzonder zoals Anne Forest haar portretten weet te presenteren. Het felle kleurgebruik en de grafische manier waardoor de figuren samensmelten met de achtergrond; haar lijnen en penstreken, zorgvuldig en weloverwogen waaruit een rust spreekt die bijdraagt aan de sfeer van het gelaat en door het bijzondere kleurgebruik zijn de ogen sterk aanwezig en ga je denken wat er achter die ogen in het hoofd van deze schepsels omgaat.

De figuren tonen zich krachtig en fragiel (of onzeker) tegelijk en zoals al eerder gezegd onzijdig. En dat is misschien wat zo sterk en aangrijpend is aan deze beelden, dat je als kijker op één of andere manier je er altijd mee kan identificeren.

Dat was voor de jury de reden om Anne Silverstrand Forest te nomineren voor de Kunstliefdeprijs 2023.

Martyna Pekala

Martyna Pekala studeerde in 2022 af aan de HKU met een oeuvre van performances, film en installaties. Haar werk kan beschreven worden als hoogstpersoonlijke en hedendaagse science fiction reflecties op het 'ik' in de digitale realiteit van vandaag.

Wie zijn we, wanneer we enerzijds vele uren online verblijven, in combinatie met onze aanwezigheid in de fysieke realiteit?

Hoe komt de wereld waarin we online bewegen samen met de geleefde fysieke wereld? Hoe gescheiden en hoe verweven zijn deze werelden van elkaar? Hoe vormen ze onze identiteit? En hoe bepaalt het hoe we onszelf zien en gezien worden?

In het werk van Pekala manoeuvreert de ik-persoon al reflecterend en spiegelend haar identiteit in films en performances, waarin ze de wereld van offline en online met elkaar laat blenden. Ook weet Martyna in haar installaties de beeldtaal en beleving van de virtuele wereld overtuigend door te zetten en te vertalen naar de fysieke realiteit en ervaring. Als bezoeker word je meegenomen in een Alice in digi-wonderland.

Het hoogstpersoonlijke van dit onderzoek van de dualiteit en identiteit binnen de digitale en fysieke wereld én de krachtige visuele en interdisciplinaire wijze waarop ze deze gestalte geeft, heeft de jury unaniem doen kiezen voor deze nominatie.

Benjamin Pompe

Benjamin Pompe toonde zijn videowerk tijdens de Belofte-tentoonstelling dit jaar en hij werkt voornamelijk met digitale media, hoewel zijn werken vaak een fysieke vorm aannemen door de toepassing van sculptuur, installatie of performance.

Zijn werk gaat over het creëren van een nieuwe taal voor fictie. Hij gebruikt het woord fictie omdat het een bredere term is voor 'online' of 'digitale media' – het medium dat hij vooral gebruikt – en omdat hij geïnteresseerd is in verhalen: de oorsprong van verhalen, het ontleden van verhalen en de vrijheid om verhalen opnieuw vorm te geven. In zijn werken ontstaat een uniek fictief rijk, dat de traditionele normen van 'storytelling' en fictie als gevestigd medium uitdaagt.

En hij onderzoekt de positie van het zelf, je eigen identiteit, in een wereld die wordt gedomineerd door technologie.

Ook Benjamin is – net als Martyna - vorig jaar afgestudeerd aan de HKU. Sinds die tijd heeft hij meerdere interessante werken gepresenteerd met een eigen signatuur: dromerige, speelse, kleurrijke videowerken vaak gecombineerd met ruimtelijke installaties.

De jury is enthousiast over deze eigen beeldtaal en de pakkende en actuele thematiek die Benjamin in zijn werken aansnijdt.

Uitkomst

Martyna en Benjamin zijn beiden in hun werk bezig met identiteitsvorming in onze gedigitaliseerde samenleving. Ieder op zijn/haar eigen manier, met een sterk concept en visueel krachtig uitgewerkt. We vonden de keuze erg lastig om 1 winnaar te kiezen omdat beide kunstenaars zo aan elkaar gewaagd zijn. En, naar ons idee, elkaar ook kunnen versterken!

Om deze redenen hebben we het bestuur gevraagd om dit jaar niet 1 winnaar, maar 2 winnaars de Kunstliefdeprijs toe te kennen en dat is gehonoreerd!

De winnaars van de Kunstliefdeprijs 2023 zijn daarom: Martyna Pekala en Benjamin Pompe!

Beide ontvangen € 1000 en de mogelijkheid om volgend jaar een tentoonstelling samen te stellen in Kunstliefde.

Van harte gefeliciteerd!